

גיליון מס' 34 • מאי 2014 • אייר-סיוון תשע"ד

תוכן העניינים

- 2 ..... משולחנו של היו"ר - אלון שפיצר
- 3 ..... משולחן הוועד - דניאל פואה
- 4 ..... ימי הולדת מאי
- 5 ..... ליובל ה-40 של דגניה - נתן אלתרמן
- 6 ..... הדשא של השכן - מיכה הראל
- 8 ..... למי תודה - רעות קדר
- 9 ..... לקחי השכן - תגובת גוטרמן למיכה
- 17, 11, 9 ..... העדשה המשוטטת
- 10 ..... ראיון עם רוני - חני הראל
- 12 ..... הצורך בזכרון אישי - עמית פואה
- 13 ..... טעון סיכול דחוף - בריכת השחייה. מיכה הראל ...
- 14 ..... מעשה בשלישקלאך ובשולחן הפוך - גדי גדיש ...
- 16 ..... קיבוץ, הדור הבא - גלעד שפרן, שניר
- 18 ..... טיפ החודש - עדנה גולן
- 19 ..... על חזירות קפיטליסטית - יוסי יזרעאלי
- 20 ..... תשבץ - חני הראל

אלון שפיצר

הנושא הקיומי ביותר לקיבוצים קליטה ובניה. כאשר הממסד דורש מהקיבוצים תשלומים והתחייבויות שאין הדעת סובלת, עוד לא יבשה הדיו על הסדר הקיבוצים והחזר החובות וכבר מדינת ישראל מובילה את הקיבוצים למציאות בלתי אפשרית, שאסור לאף קיבוץ להיות בה, כניסה למערכת התחייבויות שאין לקיבוץ יכולת לשאת בגין דרישות המנהל. עד כה לא נמצא השביל ליציאה מהמשבר, הבנים מחכים לקליטה, החברים לא יכולים לבנות והקיבוצים משלמים מחיר כבד של עצירת פתוח הקהילה והישוב. אינני איש בשורות היום אבל אני מאמין שחייב להימצא פתרון שפוי, מתי קטונתי מלגחש.

אז מה עושים? שומרים ומפתחים את מה שיש באמצעות היכולות הקיימות, לאחרונה עלו דרישות שונות להוצאת כספים בתחומים שונים, איש איש עם צדקתו, אבל חובה עלינו וזו אחריות הועד והמנהלים למנוע מהקיבוץ לחזור ולהסתבך כספית. המקורות הכספיים נמוכים מהרצונות והצרכים, אבל עלינו לפעול רק במסגרת המקורות, ללא הימור על כספים שמיועדים לפנסיה,

יום העצמאות ה-66 של מדינת ישראל חל ביום כתיבת שורות אלו, סמלי בעיני ומאד משמעותי לכתוב על הקשר של עצמאות למדינת היהודים בהקשר הרחב לכל יהודי, ועל העצמאות להבדיל של הקיבוץ ככלל והאדם הקיבוצניק כפרט.

העם היהודי הקים את המדינה לאחר שואה נוראה ומלחמה על העצמאות, מהקמת המדינה ועד היום השלום עם השכנים לא הושג, לא נמצאה הדרך לחיים של תקווה וכבוד בשלום לשני העמים והמחיר כבד מנשוא.

הקיבוצים חלוצים ומובילי ההתיישבות נקלעו בשנים האחרונות למציאות בלתי אפשרית, הפקידות המובילה במדינה והפוליטיקאים החדשים "שכחו" מי בעל הזכויות במדינה, מי יישב את הפריפריה ומי נלחם על הקמת המדינה. כאשר הכול מוכן ללא כל זיכרון היסטורי, פתאום אין ערך לעבר ולדרך ולתרומה. קיבוצה של אזרחים העלתה לאוויר את המושג של צדק חלוקתי ללא כל קשר לעבר ולמעשה והכוח הפוליטי של הקיבוץ צים שהתדלדל עם השנים חסר את יכולת התגובה.

הפתיח של הדברים מוביל אותי לחזור ולהעלות את

אני רוצה להודות על ההשקעה האכפתיות הרצון ושי-
 תוף הפעולה. ימים ארוכים של עבודה שהסתיימו מתוך
 תחושה של החמצה, וחזרה אל הבוקר הבא להמשך
 העשייה, בתקופת כהונתו של רוני בוצעו מהלך הקליטה
 המשמעותי, הוקמה השכונה, בוצע שיוך הדירות, פותח
 חצר הקיבוץ, העשייה התרבותית התרחבה, עלון הקיבוץ
 קיבל פנים חדשות ועוד פעולות רבות ומשמעותיות. אני
 מודה מאד לרוני על התקופה של העבודה המשותפת
 ומאחל הצלחה רבה.

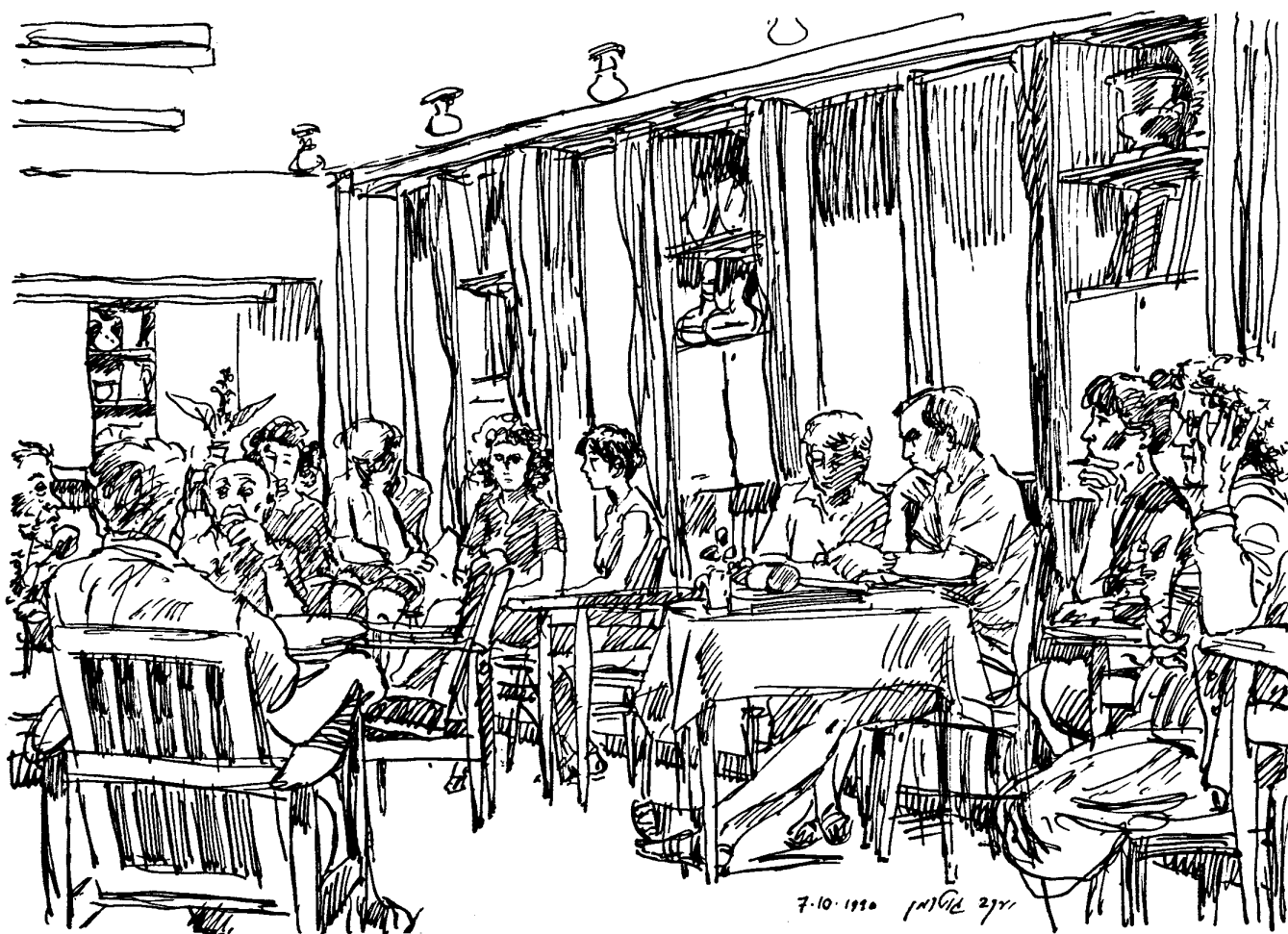
ועל כספים שהוגדרו לתשתיות. לרמת השותפות והע-
 רבות ההדדית בה החברים מעוניינים יש השפעה ישירה
 על היכולת להיענות לתביעות הרבות, ביחד החברים,
 הועד והנהלה צריכים למצוא את הנוסחה המתאימה.

***

ב 1/5/14 יובל שניא "קיבל את המקל" מרוני אני מאחל
 ליובל הצלחה בתפקיד ומבקש מהחברים את שתוף
 הפעולה ואורך הרוח לכניסתו של יובל לתפקיד. לרוני

משולחן הוועד

הבלוג של דניאל

רית ורז ולכל החברים שנרתמו למען הצלחת החגיגות.
 מספר חברים העירו כי חסרה להם ברכה, חידון או דבר
 דומה, מחיי הקהילה עצמה.

גשמי העוז שפקדו אותנו לא שינו את התמונה הכללית
 של שנת בצורת. בכל מקרה, נמחה האבק שהצטבר
 בשבועות האחרונים מעל העצים ושטף את הדרכים.
 (המשך בעמ' 4)

טקס יום השואה ויום הזיכרון צוינו אצלנו ברוב עם. כמו
 בכל שנה הטקסים מכבדים מאד את קהילתנו המש-
 תנה והצומחת. תודה לשולי ולעופרה יעקב שעל טקס
 יום השואה, לאיריס ולאילן פלג שעל טקס יום הזיכרון
 לחללי צה"ל.

במעבר חד נחגג יום העצמאות ה-66 למדינת ישראל
 בריקודים, ביתני אוכל ואווירת חג נעימה. תודות לש-

ולענייני הוועד:

• בהשתתפות רותי הילר ובטי קורן אושר תקנון מניעת הטרדה מינית.

• הוחלט על תקנון בינוי גדרות. עיקריו: מותר לבנות גדר עד גובה 1.2 מ'. מעבר לכך בחומרים קלים בלבד עד גובה כולל של 1.6 מ'.

• כספים שהופקדו לקרן הפנסיה ישמשו אך ורק למטרות הפנסיה. בהמשך לזאת: מימון הקדמת משיכת כספי הפנסיה ע"י חברות לפני גיל 67, יבוצע ע"י העלאת מסים.

• אושרה והועברה לכיצוע חברת הגבייה החיצונית, רשימת חברים חייבים.

• הצוות לבחינת המבנה הארגוני החל את עבודתו, והציג כמה נקודות לפני הוועד. על הצוות הוטל להכין תוכנית עבודה ותקצוב הפעילות במקרה של ייעוץ חיצוני.

• אושרה הצעת המועצה לגביית היטל סלילה, בכפוף להסכמת המועצה לגביית היטל הסלילה מבנייה חדשה בלבד. לגבי תוספת בנייה או בנייה במקום בית קיים, הקיבוץ יצהיר שהחבר שילם לקרן תשתיות ויהיה פטור מתשלום היטל סלילה. ניתן ייפוי כוח לאוריאל וליובל לגבש את ההכנות עם המועצה בכתב.

• נערכה פגישה מעניינת עם איתי מרגלית, רכז המשך של קיבוץ משמר השרון. איתי הדגיש בפתיחת דבריו את האמון שרוחשת הקהילה כלפי מקבלי החלטות מחד, ומאידיך את הצורך לקבל החלטות שלא תמיד מתאימות לדעת הקהל הכללית הרווחת בקיבוץ. בדיעבד, לפחות במשמר השרון, נלקחו החלטות כמו הקמת גן אירועים, הקמת מפעל במקום המאפיינה שנחרבה בשריפה ועוד, שייתכן ואם היו מגיעות לשיחת הקיבוץ - היו מוסרות מסדר היום. יודגש כי המצב הכלכלי של משמר השרון יציב, חדר האוכל מתפקד ומוכר מתוצרתו לצרכנים מבחוץ, והמכבסה משמשת אף היא כמרכז רווח. בקיצור: יזמות, יזמות, יזמות - תוך כדי לקיחת סיכונים מחושבים. ראה אצלנו הערך: "המרכז הלוגיסטי"...

• אושרה התקשרות בת 3 שלבים עם דודו רוסו. דודו יטפל בהמשך הקידום של תהליך שיוך הדירות והכנתן (מי ייתן...) להגשה לפני מנהל מקרקעי ישראל. בנוסף יטפל דודו בנושא השימושים החורגים של הקיבוץ.

• ולבסוף "סוגיה כואבת": מזה כמה שנים ולאורך פני-לותם של מספר ועדים, עולה הפעלת מרפאת השיניים על הפרק. הפעילות היא גרעונית, ובמהלך השנים יותר

לילידי מאי:

29/05	חן אלון-קדרון	10/05	לאה גרדוש
02/05	גבע אילן	14/05	שמואל ליכטבר'
10/05	איה גדיש	27/05	מרדכי בכר
21/05	גיא גולדווסר	09/05	יונה פלד
30/05	עמית קורן	12/05	טובה משיח
12/05	טל פרייסלר	17/05	עומר שילר
02/05	ליאור מזרחי	04/05	לאה שחר
04/05	יהודה משייב	07/05	ורה דולבורד
15/05	יוסף דולבורד	13/05	דב לאור
28/05	עמית פואה	12/05	אלה בנין
15/05	אביטל שמרר	16/05	ורדית בר
24/05	גבריאל אברמ'	03/5	אפרת ווייל-עמית
05/05	אוריה באומר	08/05	נירה בן-שבת
12/05	סיון ענבר	17/05	דוד אברמוביץ'
28/05	כליל שלף	24/05	יוסף פוטוק
10/05	אור בן-שלום	07/05	איה בן-מיור
11/05	יעל כהן	05/05	ירון אנדי
22/05	יובל וידר	19/05	אנדריאה גרון
16/05	לירז קניגשטיין	08/05	ארז גולן
24/05	ליאור גדיש	09/05	מיכל וידר
12/05	נמרוד הוכשטר	20/05	גילי בן-שלום
04/05	מור מלחי	30/05	מרינה איטקין
29/05	קמה שלף	11/05	גיא פוגל
31/05	יהלי וידר	02/05	טל מלחי
31/05	נועם הראל	19/05	דן גרדוש
			עמליה שדה-מילר 17/5

ברכת **מזל טוב** מיוחדת

שלוחה

לאה גרדוש

במלאת לה **95** שנים

לאה שחר

במלאת לה **75** שנים

ליובל ה-40 של דגניה

מאת נתן אלתרמן

כן, הנה הצלום... על הגג ובפתח
ועלי מעקה הם עומדים.
נכחם נבטים הם במין שתיקת-פתע
החיים ואתם המתים.

עוד דקה רק אחת ויפנו וינועו
איש ואיש למלאכתו, אל יומם המנסר.
עוד מקדם... שנת תרע"א עוד בארץ על לוח...
עוד הרבה ענינים יש לגמור בחצר...

עוד מקדם... "הפועל הצעיר" עוד בערש,
הקומונה עודנה חידה ותהיה...
בלי-משים ובלי-דעת נפרשת על ארץ
שחרותה הפלאית, עליה שניה.

תסתכל בם וכאילו חידה לא-נפתרת
הם חדים בעמדם ערוכים כאל חג.
את זמננו, את רום מרפבתו שבדרך,
לא ראו הם אפילו אולי מן הגג.

אך הנה שתיקתם, רצינית וחוגגת,
מבקיעה את חומות ארבעים השנים.
הלא כן? לפעמים, עת מועדת הרגל,
טוב לראות, ידידי, צילומים ישנים.

ויותר חברים מצביעים ברגליים. בהתאם לזאת אישר
הוועד לצוות הניהולי לקדם משא ומתן עם מרפאת
השיניים של קיבוץ גבעת חיים מאוחד. השאיפה היא כי
המרפאה תמשיך לפעול אצלנו, תחת ניהול המרפאה
של גבעת חיים.

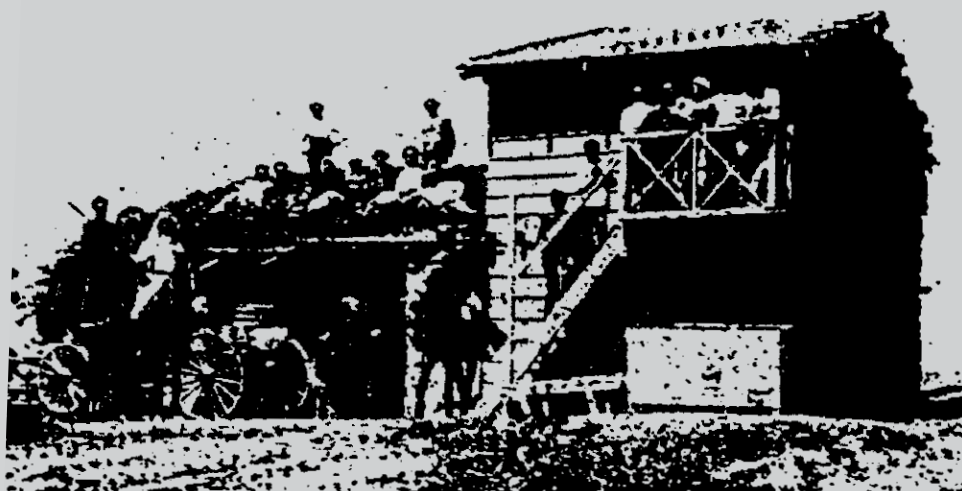
דניאל פואה

מעוניינים לעסוק במדיטציה?

אפשר להצטרף לפגישות
שמתקיימות פעם בשבוע.

פרטים אצל
מרסה ועדנה גולן

הדשא של השכן (מעבר לכביש)

מיכה הראל

מבנה דמוגרפי

"משמר" היתה שייכת ל "איחוד הקבוצות", ולכן כ-"קבוצה" הם היו תמיד קיבוץ קטן ו-"אינטימי". עד לפני שנים אחדות, מנו רק כ- 180 חברים, ולאחרונה קלטו 100 חברים חדשים (בעיקר בני קיבוץ ובני (ות) זוגם. וכך, מונה היום הקיבוץ, כ 280 חברים, ורובם צעירי רים, או הורים של צעירים אלה. (ולכן, בד"כ, כל החלטה מתקבלת בתמיכה רחבה (ההורים תומכים בצורכי הצעירים, והצעירים קשובים לצורכי הוריהם).

כלכלת הקיבוץ

כלכלת הקיבוץ, במצב טוב, והיא נשענת, בעיקר על הכנסות יפות מהשכרות ויוזמות נדל"ן.

המאפיה שנשרפה (שטח 20 דונם, שטח בנוי-10 דונם) מושכרת למפעל תעשייתי, בשכ"ד של כמה מיליוני שח בשנה. (בתעריף מעל 8 \$/מ² לחודש).

אולם האירועים - (שטח, כ-15 דונם) הכנסות מעל מיליון שח בשנה, (תלוי במספר המנות המוגשות בכל אירוע).

במרחק שני ק"מ אחד מהשני, שוכנים שני קיבוצים, האחד (אנחנו) צומח, קולט, מתווכח, מבקר, ובעיקר "תקוע" כלכלית. השני (משמר השרון) תמיד היה די קטן, די זקן, ודי צנוע, והנה צומח לו כלכלית יותר ויותר.

רצינו (הוועד, ואני) ללמוד איך השכן עושה זאת טוב יותר, וכך נפגשתי לפני כחודשיים עם איתי מרגלית, המנהל העסקי של משמר השרון, ועתה הוא גם נפגש עם הוועד, לשיחה מעניינת ומרשימה.

איתי מרגלית, בן קיבוץ (74), משמש כמנהל עיסקי כבר כ-15 שנים, ומספר לנו איך השכן עשה זאת.

היסטוריה קצרה

לפני כ-20-15 שנה, בעת הכנת הסדר הקיבוצים לפתרון המשבר הגדול בתנועה הקיבוצית, התארגנה, חבורת אנשים "שאכפת להם", והובילה את "משמר", בתהליך ארוך ומוצלח ליציאה מהמשבר. למזלם, הרוב הגדול בקיבוץ, נתן בהם אמון גדול, תמך בהם, ולא היתה אף פעם "אופוזיציה לוחמת". ובעייתית.

המבנה הניהולי

יש יו"ר חיצוני - מנחם גלעד (פעיל תנועתי מרכזי בעבר).
(בר.)

מנהל עסקי - (במשרה מלאה) - איתי (מנהל את כל הפעילויות הכלכליות, אך מעורב מעט מאוד בענייני הקהילה).

מנהל חברתי בחצי משרה.

הם נעזרים ביועצים ובעלי מקצוע חיצוניים ברמה גבוהה. (צורי לביא, משרד ליפא מאיר).

ובסה"כ, במבט לאחור, מסכמים, שהודות להעזרותם ובעלי מקצוע חיצוניים מעולים, הם הצליחו מאוד יפה ברוב החלטותיהם הכלכליות, וברוב הפרויקטים שהקימו.

בריכת השחייה

עד השנה, הפעילו אותה עצמאית, ומכרו מנויים לתושבי האזור, הודות להפעלה זולה, סיימו כל שנה ברווח נאה.

השנה, לא ימכרו מנויים, והבריכה תשמש רק את חברי הקיבוץ. מעריכים שההכנסות ייפגעו משמעותית, אבל מעדיפים בריכה "פרטית", על אובדן הרווח (ולכן יצמצמו שעות פתיחה, לא יפעילו מזנון, המציל הוא גם האחד-ראי וגם המפעיל, וכך, יצמצמו משמעותית ההוצאות. לא דובר על הקטנת הבריכה כדי לחסוך במים...)

ביחס לשכנים מהעוגן

כבר שנים, הוא לא מבין, מדוע אנחנו לא מפתחים את הנדל"ן שלנו, וגם מזכיר שהם מקבלים מהמועצה תקציבים יותר גדולים מקיבוצים רבים אחרים, הודות לטייפול מקצועי וממושך מול המועצה (כולל נציגות טובה במועצה ובוועדותיה...)

לדעתו, סוד הצלחתם העיקרי לעומת העוגן, הוא עבודת צוות טובה, ללא אופוזיציה לוחמנית, ורכישת אמון החברים. (גם הודות לביצועים הטובים של ההנהלה, שנתעזרת כל השנים ביועצים טובים).

ממליץ לנו לטפל בהיתרים לשטח מסחר ותעסוקה, (למרות שאינו בקי בפרטים בהעוגן), וישמח לעזור לנו, אם נהיה מעוניינים בעזרתו.

* * *

(לסיום, בחצי חיוך, אמר איתי, שעד לפני כמה שנים הם קינאו בשכן העשיר, מעבר לכביש, ובשנים האחרונות - הפסיקו לקנא...)

מיכה הראל

מרכז מסחרי בצומת - עם הכנסות מאוד יפות מכל הפעילויות השייכות להם.

השכרות רבות נוספות, בשטח שאושר כשטח מסחרי (שטח שעשו לו שינוי יעוד והוא מאושר כ"שטחי מסחר ותעסוקה") בגודל 60 דונם.

כל ענפי הקיבוץ - רווחיים (כולל המטבח וחדר האוכל, המכבסה, החינוך, ואפילו בריכת השחייה).

החקלאות - רווחית (כולל שטח הגלדיולות, מול הצומת, על קרקע שנמסרה למנהל, ומביא כל השנים, רווחים יפים).

בנוסף, הקיבוץ סיים השנה את הסדר הקיבוצים, והסתיימו החזרי החוב בהיקף של כמה מיליוני ש"ח לשנה, ששילם הקיבוץ, וגם החזרי חוב לגרנות בגין משבר בענף העופות בהיקף של מעל מיליון ש"ח לשנה. כך, שיש להם, החל מהשנה עוד כמה מיליוני ש"ח "פנויים", שגמר הקיבוץ להחזיר לבנקים.

אם נשווה את זה להכנסות העוגן, מהמפעל, חקלאות והשכרות המסתכמות רק בכ-4 מיליון ש"ח לשנה, הרי להם יש בערך פי 2-3.

בהמשך, הם מתכננים פרויקט נדל"ני גדול נוסף, באיזור הסמוך למפעל.

וגם אם אולם האירועים גורם מיטרד מסויים לשכונה הקרובה, הם משתדלים להקטין הרעש, ע"י התקנת זכוכיות כפולות בחלונות הדיירים, ומתכננים בניית קיר אקוסטי.

הוצאות הקיבוץ

היות וכסף לא חסר, הם גם, מחלקים, כל שנה, כונוס לחברים, מיתרת הרווחים (הרבה מאות אלפי ש"ח בשנה), ובכל חג נותנים מענקים "מכובדים" לכל חבר. וגישתם החברתית, מאוד "לארג'ית". הם מסבסדים לחברים פעילויות רבות (לדוגמה, הנחה של כ-50% מעלות החינוך).

פנסיות

פנסיית המינימום שנותן הקיבוץ לחברים, עלתה בהדרגה בשנים האחרונות, מ-3,600 ש"ח לחודש,

ומתקרבת כבר ל-5,000 ש"ח. ובנוסף - תוספת ותק. והכנסה שוטפת של כמה מאות ש"ח, מהבונוסים, מרווחי הקיבוץ.

העלות השנתית של הפנסיה, לקופת הקיבוץ, דומה לשלנו (כ-1.8 מיליון ש"ח).

ולמי התודה...

רעות קדר

עמית פואה, פעמים רבות פניתי אליו, מרשה לעצמי לכתוב לך בגוף ראשון כי יודעת שגם אתה קורא את העיתון... (מחכה לרגע שאוכל לקרוא את מה שאתה כתבת לגיליון הנוכחי), ותמיד נענית בחיוב. עמית השנה יצאתי איתך לשתי הרפתקאות קסומות בפסח. זו שנת השביעית במרכזן ולא אחטא אם אומר שאלה היו הקסומות שחוויתי!

האחת- טיול עם המרכזן באזור תל גודד. סיימנו בזחי- לה במנהרה צרה וחשוכה ובחוויה חד פעמית של חושך מוחלט וישיבה יחד בתוך בטן המערה החשוכה. זו היתה חוויה חזקה כפי שטענתי באוזניך בשעה שאני מנסה לעכל את עוצמתה.

השנייה- טיול עם המרכז לירושליים- רגע לפני ליל הסדר, שוב בזכותך אנתנו חווים את העיר הזו והסיפור ההיסטורי שלה. אתם שואלים עצמכם למה "שוב"?! בחנוכה עמית לקח אותנו לסיור עם כתב חידה וניווט בסמטאות שכונת נחלאות. והכל מאורגן עד הפרט האחרון. אפילו הפקקים שלא היו, האנשים הנכונים שעברו בשביל ואתה בערבית רהוטה שתפסת "מפה ומשם" כמו שאמרנו לנו, שואל את הנערות שאלות שמעניינות ילדים ישראלים מעמק חפר. באוטובוס מספר לנו בדיוק את הדברים הנכונים ומשתף את הילדים בכל המידע שהם

ביתנו גליון מספר 33 חולק לתאי הדואר. הדוורית הכי נאמנה שהכרתי, זו שגם דואגת להוציא את הקטנים מהגן, לעשות קניות בכלבו, זו שמכבסת ואפילו מקפלת, האשה החרוצה הזו הניחה לי את הגיליון על מפתן הדלת. כך היא נוהגת מדי חודש. ואם אני במקרה שוכחת אותו שם או פה היא תדאג שהוא יגיע לשולחני החדש והיגע. את החיובים, אגב, היא מדוורת אלי על בסיס יומיומי...

בכל אופן, בתמונת השער - חניך וחניך שבדרך עם חיוכים שגם אלף מילים שכתובות בעיתון לא יתחרו בהם. התעשתתי ופתחתי את העיתון. שלוש תמונות מטיולי המרכז - תודה ללילך גל על הליווי והתייעוד. (הערתי לעורך כת - מדובר ב"מרכז" - הבית של הקבוצה הבוגרת שלנו, ה"מרכזון" הוא בית הקבוצה הצעירה). ממשיכה לבלוג של דניאל כדי "להיות בעניינים" וקוראת בסיכומי אזכור על טיולי הפסח שעשינו- תודה דניאל!

בטרם המשכתי בקריאה ניגשתי למחשבי הנייד, יש לי עשרים דקות עד הפגישה שנקבעה לי עם סטודנטית לחינוך שרוצה לראין אותי כי סיפור חיי האישי נשמע לה אחר ומעניין. אז אני מזדרזת ומקווה לא לשכוח אף פרט ממה שתכננתי להגיד. זמן לחשוב על הכתבה הזו דווקא מצאתי כשהיינו על האוטובוס בדרך חזרה מירושלים ביום ראשון, רגע לפני ערב פסח.

שאתה עוזר לי לפתוח לדור שלם שלעיתים מטייל רק עם האצבע על מסך אלקטרוני.

עמית תודה!

ובהזדמנות זו מברכת את משפחת גפן היקרה - ארז, נועה (פואה) ומעיין להולדת מיקה ואת ליאור וייגרט שהצטרפה למשפחת המרכזון.

נשתמע ברשימה הבאה!

(יכולים לתפוס. בכותל, בעיר העתיקה, כשאחנו יושבים בגן בוטאני מדהים בתצפית על הר הבית והילדים מצי-רים את כיפת הזהב מהפריזמה האיטית שלהם.

אני, כמו הילדים, נשביתי בקסמך, בידע שלך ובעיקר ביכולת להעביר אותו הלאה, נשביתי ביכולת שלך להכיל קצוות- שמאל וימין, ערבים וישראלים, צעירים ובוגרים, רחניות וגשמיות. תודה על אותם חלונות רגשיים ופיזים

העדשה המשוטטת

יום העצמאות

לקחי השכן

תגובה למאמרו של מיכה

יעקב גוטרמן

כמאייירו של "ביתנו" נפלה בחלקי הזכות להיות בין קו-ראיו הראשונים של כל גיליון חדש, וכך גם קראתי את כתבתו המעניינת (כרגיל!) של מיכה "הדשא של השכן". היות ומטבעי אני משוחרר לחלוטין מרגש הקנאה, שמ-חתי מאד לקרוא על הצלחתם הכלכלית של שכנינו במערב. במשך שנים רבות "משמר" דשדש באפרוריות חומרית ניכרת לעין, ושגשוגו של הקיבוץ עכשיו משמ-חת אותי מאד.

במשך שנים רבות אני חולף באופניי על פני המגרש הענק הריק עליו השתרעה פעם הרפת שלנו, ואני חורק שיניים. חורק שיניים בכעס ובעצב לנוכח הטמטום שלנו (כן, טמטום!), כיצד חברה של כמה מאות אנשים שצר-כיה הקיומיים רבים ומגוונים (פנסיה, בריאות, חינוך, תר-בות...), ומצבה הכלכלי, איך נאמר, איננו מן המזהירים, אינה מסוגלת להתעשת, להתאחד, ולהפוך נכס נדל"ני יקר, שעשבים שוטים פושטים בו שנים, למקור פרנסה חיוני לרווחת הקהילה כולה. נשגב מכינתי.

עוררתי עניין זה לאחרונה מתרדמתו באחת משיחות הקיבוץ, ושמחתי שהוא הגיע סוף סוף (באיחור תמוה של עשורים...) לידי הצבעה בקלפי. מה רבה היתה אכז-בתי, כאשר נודע לי שהפרויקט הלוגיסטי, שלדעתי בה-חלט נראה ידידותי לסביבה, נפל בהצבעה.

יש המציעים עתה וועדה שתבדוק את האופציות הח-לופיות, האפשרויות, האלטרנטיבות... בקיצור, מתכונת בטוחה לקבורת הרעיון. לשנים רבות נוספות.

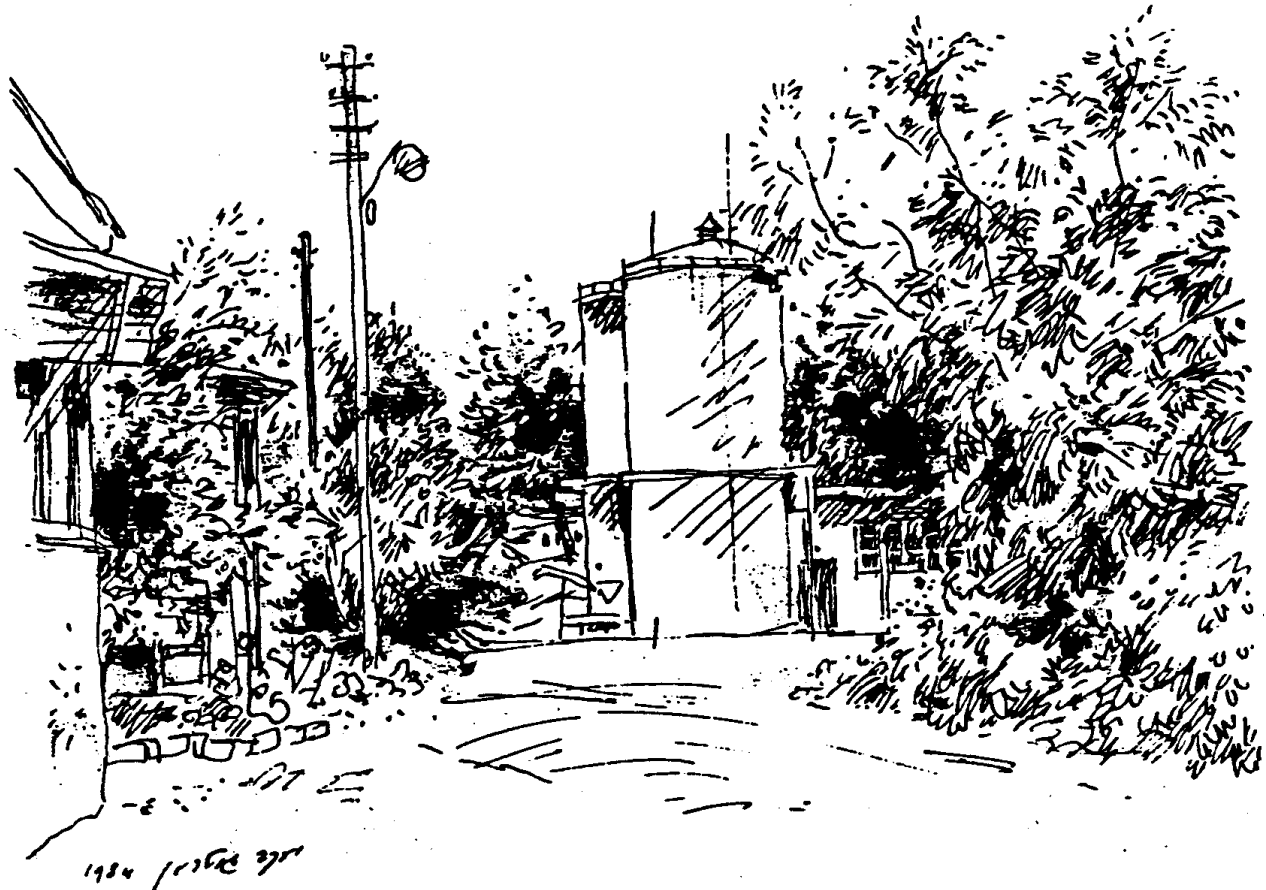
אמרתי כבר שרגש הקנאה זר לי, ובכל זאת, אחרי קריאת כתבתו של מיכה, מצאתי את עצמי מקנא: אני מקנא בתבונתם של שכנינו, ומאחל להם שילכו מחיל אל חיל!

צילום: יעקב גוטרמן

צילום: מיכה הראל

ראיון עם רונן, מנהל הקהילה

חני הראל

האמנם כאלה אנחנו? כך אנחנו נראים מבחוץ? הרהרתי בליבי ושאלתי את רונן תוך נסיון להציל את כבוד דנו האבוד, האם אין מילה טובה להגיד עלינו?

דווקא קרו פה שני דברים מאד חיוביים, אמר רונן: האחד - פרויקט השכונה החדשה וכל התהליך החברתי שהיה קשור בו, השכונה החדשה הזרימה דם חדש למקום, בסך הכל יש פה הרבה כוחות, וצריך לתת להם להשתלב ולהוביל, בקרוב מאד הם יתנו פה את הטון. כמו כן, פועל יוצא מקליטת השכונה החדשה הוא שהתחלנו לטפל בתשתיות...

מה למשל? שאלתי.

טיפול בכל איזור הכניסה לעוגן, תחנת ההסעה ואיזור הכלבו, בשנה שעברה שיפצנו באיזור בתי ילדים, לפני שנתיים שיפצנו את המרכזן ואת לוטם, והפכנו אותו לבית תינוקות. כן שיפצנו את מגרשי הספורט: מגרש הטניס ומגרש הספורט של הילדים.

לגבי התשתיות התת קרקעיות, יש תקציב, אך עדיין לא הוחלט על אופן ביצוע הפרויקט.

הפרויקט החיובי השני - תהליך שיוך הדירות...

בקרב יסיים רונן, מנהל הקהילה שלנו, שלוש וחצי שנים של עשייה אצלינו. רגע לפני שנפרדים, באתי אליו לשמוע, אולי במשך השנים שהיה איתנו כאן, היגיע לכמה תובנות עלינו, ואולי יש לו כמה טיפים עבורינו להמשך הדרך..

בתור אחד, שלמד להכיר אותנו לפני ומלפנים, ומכיר מקרוב גם כמה קיבוצים אחרים, שאלתי, אולי אתה מזהה אצלנו משהו שהוא ייחודי להעוגן, ולא ראית זאת בקיבוצים אחרים?

כן, בהחלט, אמר רונן, יש בהעוגן תופעה, או יותר נכון התנהגות של חברים, שלא פגשתי בשום מקום אחר.. כל מחלוקת, רצים לעורכי דין או שרצים לרשם... זה דפוס התנהגות, שלא מועיל לאף צד, זה כרוך בהוצאות מיותרות, וחלק מההוצאות גם אינן כפי שהתובע פילל להן..

משום מה זה הזכיר לי, כי נציב תלונות הציבור במועצה, שלא אפרט כאן (מחמת הצניעות...) מדוע הגיע אלי, שאמר לי כי העוגן שומרים על שיא במספר התלונות של חברים למועצה באיזור שלנו, אתם פשוט, קיבוץ שלא יודע לפרגן... אמר.

חברים הרגישו שהשרות לא עמד בציפיות, אך ברוב המקרים היה קשר טוב ובסך הכל אני יוצא בהרגשה טובה. בהזדמנות זו אני רוצה להודות להרבה אנשים שעבדו איתי בשיתוף פעולה, ואני רוצה לאחל להם ולמחליף שלי בהצלחה.

לסיום, אולי יש לך טיפ למחליף שלך, שאלתי?

העבודה בהעוגן מאתגרת ומורכבת וצריך לתמוך בזהירות בין הרצונות והצרכים השונים. צריך לעשות זאת בעדינות, לא להתנהג כמו פיל בחנות חרסין... אמר רונן בחיך.

העדשה המשוטטת

טקס ערב יום הזיכרון. צילומים: יעקב גוטרמן

שייך הדירות נותן לחברים זכויות עתידיות, וכן, התחלנו להעביר ליורשים חלק מההכנסות. והעיקר שאפשר יהיה להוריש את הדירות. יש עוד תהליך ארוך מול המינהל, אבל בסוף זה ייסגר.

כשהגעתי להעוגן הייתה מתיחות חברתית מאד קשה. כיום המתיחות התפוגגה, למרות שמידי פעם חשים בה, אמנם באופן יותר מינורי, אבל בכ"ז. ראינו זאת כשהיה הוויכוח לגבי מימון הברכה... יש צרכים, ויש סדרי עדיפות; יש חוסר איזון בין דרישות הציבור והאמצעים למימוש..

מסתבר שאנחנו עניים, ואין כסף, אמרתי...

כן, ופרויקט המרכז הלוגיסטי נפל, השלים רונן את דברי.

החברים לא מודעים מספיק למצבנו הכלכלי, הרהרתי בקול... אולי משהו במבנה הניהולי דורש תיקון?

לדעתי הוועד פועל כמו הנהלה, והוא צריך לפעול כמו דירקטוריון.

סליחה על הבורות, התנצלתי, אך מה ההבדל?

הנהלה עוסקת בשוטף והדירקטוריון באסטרטגיה. הוועד לא צריך לטפל בבעיות כמו מי יעבוד בנוי וריבים בין חברים, הם צריכים לטפל בתוכניות תשתית, כיווני הכנסה נוספים... הם לא יכולים להיות גם הנהלה וגם דירקטוריון... זה תוקע אותם. הוועד הפך לצוואר הבקבוק, וזה פוגם בהתנהלות המערכת. אני מקווה שהוועדה שהוקמה לטפל במבנה האירגוני תצליח להביא פתרונות.

לסיום ברצוני לומר, שאני מרגיש שהצלחתי ליצור מגע חיובי עם כל קשת האוכלוסיה, היו אמנם מקרים שבהם

לחברים שלום,

ב-1/5/14 קיבלתי את המפתחות מרונן.

האמת... אני עדיין מנסה להבין לאיזה דלתות, וברור שיקח לי זמן להכיר ללמוד.

רונן ילווה אתכם ואותי גם בחודש מאי ויחד עם עזרתכם אני מקווה שאוכל לעזור.

אני נמצא בהעוגן בימים א' - חצי יום, ג' - מלא, ה' - מלא.

המייל שלי: yuvalsagy@gmail.com

הטלפון שלי: 052-6033602.

בברכה,
יובל שגיא

צילום: יעקב גוטרמן

הצורך בזיכרון אישי

עמית פואה

הפרטי לציבורי. במקביל אני יודע שברגעים אלו ממש אמא שלי עוסקת בהכנות אחרונות לקראת הטקס בקי-בוץ ושלצד הנאתה משירי החג יש בה גם שכיב לחץ לא קטן שהטקס יעבור בצורה מכובדת ומכבדת. בשנות נעוריי, כשהקיבוץ היה במשבר כלכלי- חברתי קשה וע-מוק, יום הזיכרון היה מעל לכל זה ומדורת השבט המ-פולגת שבה והתאחדה לה כאילו אין חובות ומשברים. גם בכך נבחנת חוסנה של חברה. המחשבות על הטקס בקיבוץ לוקחות אותי לשאלת הזיכרון האישי שלי ביום הזה ולצורך שלי להתחבר למישהו קרוב אלי שמת ועל כן אשתף בקטע שכתבתי לפני מספר שנים:

המת שלי

הכרנו מכתה א' אבל אף פעם לא ממש היינו חברים. רק בכתה ז לאיזו תקופה קצרה נהיינו בקשר טוב וגם אז זה סבב בעיקר סביב ספורט. היה לך טמפרמנט קצר ואני זוכר את הפעם ההיא שקיללת בצורה חנינית את המוד-רה לערבית כי היא התקדמה מהר מדי בחומר. וזה מה

ערב יום הזיכרון, שבע בערב. אני חוזר מפגישת עבודה בירושלים ופותח את המייל לסגור דברים אחרונים לפני המקלחת- צפירה- טקס. והנה המייל החודשי מחני הראל על כך שיש למסור את רשימותיי ל"ביתנו" עד ה-14.5. מיד נשאוני מחשבותיי לקשר שיש בין יום הזי-כרון לבין תאריך ההגשה, הלא הוא תאריך ההכרזה על מדינת ישראל ב-1948. חשבתי על הקשר בין המועדים הללו ועל כמה שבערב יום הזיכרון עדיין קשה לי לעכל את חגיגות יום העצמאות שיקרו עוד כ-24 שעות. וגם חשבתי על הקלות שבה אני מניח את אירועי יום הזיכ-רון ביום שלאחר יום העצמאות ושוודאי כשהעיתון יובא לדפוס אנשים יחשבו שיום הזיכרון היה מזמן.

אני קורא ב-YNET שביבי נשא נאום לפני דקות אחדות בבית יד לבנים בעיר ובעודי קורא זאת אני שומע את הסירנות של השיירה שלו, בדרך לביתו הסמוך לביתי, כמה דקות לפני שהוא יוצא לטקס בהר הרצל. ואני תוהה לעצמי מה עובר לו בראש כאח שכול בדקות האלה שבין הטקסים ועד כמה הוא מצליח להפריד בין השכול

הפכת לאדם הכי קרוב אלי שנהרג.

נוצר אצלי רושם שאחרי המלחמה הזאת לכל אחד נהייה המת שלו: זה שעליו הוא חושב בצפירה, מזיל דמעה בטקס, אולי הולך לאזכרה, מדמיין איך החיים שלו היו נראים אם הוא היה ממשיך לחיות, והכי חשוב - מספר עליו בחוגים שונים ותמיד מאדיר את הרגעים הנדירים שכביכול היו ביניכם.

אז רציתי להגיד לך שככה יצא, שאתה נהיית המת שלי. אני מקווה שזה בסדר מבחינתך שאני ככה מנכס אותך אלי, פשוט מוזר לי להתהלך סתם ככה בטקסים מבלי שיהיה לי את המת שלי לחשוב עליו.

* לזכרו של אדם גורן, בן קיבוץ מעברות וחבר לכיתה שנפל במלחמת לבנון השנייה.

שגרם לי לחבב אותך - שאתה מאד סגור, אבל פתאום יכול להיות ממש גס. היה נראה לי שלא היו לך ממש חברים טובים בבי"ס, ובכתה ז החברות בינינו היתה קצת מתוך רחמים. כעבור כמה שנים הכנו איזו עבודה ביחד לבגרות בסוציולוגיה, ממנה זכורים לי בעיקר צחוקים וויכוחים. ואז, לקראת סוף י"ב פתאום הפכת מנער שמד נמן לסוס. התחלת להתאמן שעות בחדר כושר, ללכת עם מעילי עור, להגיע למסיבות של השכבה - והבנות זמזמו ביניהן שנהיית חתיך לאללה.

אחר כך כולם התגייסו ואחרי קצת פחות משנתיים נהרגת. וחלילה לא לחינם - קיבלת צל"ש, הזכירו אותך בספרים ונהייה ממך מיתוס של הגיבור שנכנס להציל פצועים ושנהרג בעצמו. באתי להלוויה שלך ומאותו רגע

טעון טיפול דחוף

הבריכה -
בית גידול
ליתושים?
נחשים?
מרעין בישין?

מעשה בשלישקלאך ובשולתן הפוך

גדי גדיש. איור: יעקב גוטרמן

בתחילת שנות החמישים, כאשר היינו בכיתה ב', טרם שמענו על תקופת הרנסאנס ולא ידענו איש הרנסאנס מהו. על כך למדנו הרבה יותר מאוחר, אך ידענו שמדחנכנו המסור יודע הכול, מסוגל להשיב על כול שאלה, והוא צמוד אלינו כמעט כל שעות היממה. הוא לימד אותנו עברית, חשבון, תנ"ך, היסטוריה, טבע, ספורט ומוסיקה, ובנוסף לכך עבד איתנו במשק החי ובגינה הגדולה שטיפחנו לידו.

מדי בוקר הוא היה מופיע יחד עם המטפלת שלנו לבית

ועדה מוועדות הקיבוץ, ועדת החינוך כנראה, שולפת הייתה בשעת הצורך מועמד להיות מלמד ילדי הקיבוץ, עוקרת אותו מן הטרקטור, מגן הירק או מן הפרדס, ומשלחת אותו באישורה של שיחת החברים לאיזה קורס פדגוגי אשר יכשיר אותו להיות מחנך ברוח הקיבוץ.

ואל ייראה הדבר קל בעיניכם, על המחנכים בימים הרחוקים ההם היה להידמות לאנשי הרנסאנס ממש, משום שהיה עליהם ללמד את כל המקצועות, כולל התעמלות ושעורי חלילית.

שלישקלאך!

"א!" נפלט לי פתאום, "לנו אמרת מצקת אחת, ואתה לוקח שתיים!?!..."

דממה נפלה בחדר ואחריה ראינו המומים כיצד מתנכנו קם מכיסאו, אוחד בשולחן והופך אותו בזעם על פניו, כשכל אשר עליו, צלחות, כוסות, סכינים ומזלגות ניתך ארצה בקול מפץ וצלצולים.

זכור לי שהיינו אז בכיתה ב' ושמצפוני הציק לי מאד זמן רב. מצפוני הציק לי, וחבריי בקבוצת "רימון" גם לא מיהרו לסלוח לי. הלא מדובר בהפסד שלישיקלאך!

את שעורי החלילית התחלנו בכיתה ד', אף הם תחת שרביטו של מחנכנו הכול-יודע. השעורים התקיימו לאחר מנוחת הצהריים, כשאנו מסבים לשולחנות המסודרים בצורת ח'. כל אחד מאיתנו בתורו צריך היה לחלל את התרגיל שלימד אותו מחנכנו, ואם הוא עמד במשימתו בצורה סבירה, מותר היה לו לקום וללכת שמח וצוהל לבית הוריו. אם איתרע מזלו והמתח וההתרגשות הכריעו אותו ברגע של המבחן, היה עליו להישאר בבית הילדים ולחזור ולתרגל עד הסיבוב הבא. עד מהרה התרוקנה הכיתה, ומי שנשאר בה לבסוף היו "המתרגלים הקבועים" שלא עמדו במתח והוא הכריעם. השעות חולפות, בית ההורים המפנק קורץ, וצבי ומרגה עדיין מתייסרים בכיתה, מנסים ללא הצלחה להיאבק בתווים הסוררים.

כמה מהילדים עמדו בחוץ מתוסכלים על שאינם מסוגלים לסייע לחבריהם המסכנים. כאשר מירון הבחין בכנו של מחנכנו, פעוט בן ארבע, הפוסע מתנוות לעבר צריך הוריו, הבריק לפתע במוחו רעיון מזהיר. הוא סיפר לפעוט שאביו נמצא כרגע בבית "רימון", וביקש ממנו ללכת לשם ולבקש מאביו שייקח אותו הביתה.

הילד החמוד לא אכזב. "אבא", אמר לאביו, "אני רוצה הביתה... קח אותי הביתה".

הרגש האבהי גבר, וכעבור רגע "אסירי החליל" היו משוחררים. חזרנו והשתמשנו בתכסיס מזהיר זה עוד פעמים לא מעטות. ההצלחה הייתה תמיד מלאה ומובטחת.

כזאטוטים קטנים תמיד היינו המומים נוכח המאורעות הקשים שאירעו בחיינו, כגון הפיכת השולחן הטראומטית ואבדן השלישקלאך האהובי נפשנו, או "מאסרי החליל" שהטילו עלינו אימה, ורק בחלוף השנים, ממרחק הזמן והבגרות, הבנו לאיזה אדם מוכשר ומסור זכינו כמחנכים. אם מי מכם היה עובד כמוהו עם עשרים פרחים משחר עד ליל, אין ספק שגם הוא היה מדי פעם הופך שולחנות...

גם הגעועים לשלישקלאך נשארו עד היום.

הילדים, מעיר אותנו ומשגיח שנתלבש ונתרחץ. אחר כך היה מוציא אותנו, יותר מעשרים ילדים שובבים ופרועים, החוצה לשיעור התעמלות. שיעור התעמלות תחת הדרכתו התקיים בכל מזג אוויר, ואם חלילה מסיבה כלשהי נבצר מאיתנו להתעמל בבוקר, השיעור היה נדחה לשעות הערב והיה מתקיים תחת שמים מכוכבים.

כאמור, מחנכנו צמוד היה אלינו רוב שעות היום, לימד אותנו שעה וחצי גם אחרי מנוחת הצהריים, ורק אז פורש היה לשהות מה עם בני משפחתו, עד שובו אלינו לארוחת ערב ולהשכבה.

רק בסביבות תשע וחצי בערב, כשכולנו שקטים ודמומים במיטותינו, הוא גרר את עצמו מותש הביתה. כמו בשעת מנוחת הצהריים, גם בערב חיכינו לשמוע בנשימה מה עצורה את קול סגירת הדלת, אך במשך הזמן למדנו שיש להתאפק ולהיות שקטים עוד רגעים אחדים: לפעמים הערים עלינו מחנכנו וחזר כעבור זמן מה לבית הילדים, כדי להיווכח האם אנחנו באמת שקטים.

העבודה החינוכית הקשה ורבת השעות בחברת כעשרים פרחים, לא יכלה שלא להתיש את מחנכנו ולמתוח את עצביו, דבר שהתבטא אצלו מדי פעם בהתפרצויות של זעם. אחת מהן נחרתה בזיכרוני במיוחד, והמעשה שהיה כך היה.

יום אחד, בשעת הצהריים, כשהסבנו לשולחן בבית הילדים, הכריזה המטפלת: - "ילדים, היום לקינוח ארוחת הצהריים, תקבלו שלישיקלאך!" החרה אחריה מחנכנו ואמר: "כל אחד יקבל מצקת אחת של שלישיקלאך!"

אם איתרע מזלכם ומייסדי קיבוצכם לא נמנו על יוצאי סלובקיה או צ'כיה, יתכן שאינכם יודעים כלל שלישקלאך מה הם, מה צורתם ומה טעמם. ובכן, עליכם לדעת שלישקלאך הן בצקיות עשויות מקמח תפוחי אדמה, מצופות בכירורי לחם ומובזקות באבקת סוכר. המטבח הקיבוצי לא מסוגל היה לפנק את בתי הילדים בשנות החמישים בקינוחים מגוונים ומובחרים. השלישקלאך לא הממותקים עמדו אז ברום פסגת מאווינו. די היה בהכרזה על הקינוח האהוב, כדי שפיותינו יגירו ריר. הו, שלישיקלאך!...

והנה תמה ארוחת הצהריים ועת הקינוח הגיעה. מתכנו נוטל מצקת לידי ומחלק לנו את מנותינו. מבטינו הדרוכים עוקבים אחר כל תנועת מצקת. אהבתי הגדולה לשלישקלאך גרמה לי להיות דרוך במיוחד. בקוצר רוח עקבתי אחר כמות הבצקיות המתמעטת בסיר, תוך שאני משתעשע במחשבה, שאפשר יותר משהו גם לתוספת. מחנכנו סיים את חלוקת השלישקלאך ועתה התפנה לצלחתו הוא. כיושב לצדו בשולחן הבחנתי, כי מחנכנו מילא את צלחתו... בשתי מצקות גדושות של

צילום: יעקב גוטרמן

קיבוץ, הדור הבא

השני האבולוציוני העומד לפתחנו יהיה לכיוון הליברלי, מהבחינה המוסרית, כל ערך עבודתו של האדם שייך לו ולמשפחתו, ואינו שייך לקיבוץ. על כן יהיה תקנון הקיבוץ החדש הרבה יותר קרוב ל"מגנה כרטא" האנגלית מלפני 800 שנה, שקידשה את החופש וזכויות הפרט, מאשר למניפסט הקומוניסטי מלפני יותר מ-150 שנה, שקידש את עדיפות החברה על הפרט. בואו נודה באמת: תקנון הקיבוץ - אפילו זה המשופר של הקיבוץ המתחדש - הוא הבן-דוד של אותו מניפסט, ומקפח מאד את הפרט. יש להחליף את השוויון ההוא, את מגדלור של פעם, בסולידריות חברתית של רשת ביטחון גבוהה יותר מאשר זו המעניקה המדינה, אך לא תמנע מהפרט את המאמצים האקטיביים להיטיב את מצבו. רשת הביטחון דרושה משום שפילה אישית, בריאותית או תעסוקתית, יש בה גם מרכיב אקראי, ועל כן יש לתת רצפה יציבה והוגנת לכולם, ובה בעת לשתול בו, באדם, אינטרס להתאמץ יותר לטובת משפחתו. במקביל לכך יש להנחיל גם את ההתנהלות הראויה בחברה לא-שוויונית, התנהלות הנמנעת מכניסה לחיי ולתחתוניו של השכן ולשאלה "כמה הוא מרוויח".

בקיבוץ מהסוג השלישי תעבור הריבונות מהקיבוץ אל הפרט. חבר קיבוץ היום, שהכנסותיו אינן בידיו, שהפנסיה שלו אינה בשליטתו, שכוח עבודתו נתון בידי "סדרן עבודה" - אינו אדם חופשי ועל כן אינו ריבון לעצמו.

גלעד שפרן, שניר (מתוך ידיעות הקיבוץ, 9.5.14)

תקנון הקיבוץ החדש יהיה יותר קרוב ל"מגנה כרטא" המקדשת את החופש ואת זכויות הפרט, מאשר ל"מניפסט הקומוניסטי", המקדש את עדיפות החברה על הפרט.

בתחילת תהליך השינוי, לפני כ-20 שנה, היה הכרח לנקוט "רבולוציה" מול הממסד הקיבוצי שהקיא אותנו מתוכו. היום, כאשר רוב התנועה מכירה בהכרח שבהתחדשות, כבר ניתן לתת לאבולוציה הטבעית לעשות את עבודתה. הנה כיוון שהתנועה הקיבוצית קרוב לוודאי תלך בו.

פעם, בתחילת הציונות, היה הקיבוץ לה מגדלור - מגדל לור לעם היהודי כולו, לשמירה על אדמות הלאום, להפיכת הפירמידה המעמדית, להקרבה אישית ודבקות במטרה, וה"שוויון" היה אז הערך העליון שלו. במשך השנים חל כרסום במעמדו של הקיבוץ, מעטים דוגלים היום בשוויון, שפעם היה אולי הכרחי, אך היום כבר אינו יכול להיות ערך עליון, פשוט משום שרובם של האזרחים, ואפילו החברים בתוכנו - אינם מאמינים בו יותר. על כן אין זה פלא שהקיבוץ כבר אינו מגדלור, ואפילו לו משאת נפש. יש בתוכנו, בתנועה, כאלה המקוננים על "ירידת קרננו". רקרנו של הקיבוץ ירדה בצדק! רבים מה"שווייניסטים" שנאחזים בו, בשוויון המכאני, בכל מאודם, אינם מכירים כלל בקשר בין הדברים.

יום העצמאות. צילומים: לילך גל

בקיבוץ מהסוג השלישי, גם חובותיו של החבר כלפי הקיבוץ יצטמצמו מאד. החבר יוכל לעבוד היכן ש- מצא עבודה מפרנסת במדינה, ועל כן גם "חובת המ- גורים של קבע במקום" תצטרך להתגמש בתקנון. חוק כבוד האדם וחירותו, ובתוכו חוק חופש העיסוק, יחייב אותנו בכך. החובה העיקרית של חבר הקי- בוצ' הליברלי, הריבון לעצמו, תהיה השתתפות בקרן לסולידריות חברתית, שתאפשר את הערבות הב- ריאותית והתעסוקתית לכל אותם חברים בקהילה.

ועוד שינוי יהיה בקיבוץ מהסוג השלישי - בנושא הרכוש הפרטי. הוא יהיה לגיטימי לחלוטין, גם ביתו של החבר (שהוא עצמו יבנה על חשבון, באשר הקי- בוצ' לא יהיה רשאי לקחת ממשכורתו מעבר למיסוי מוסכם) ישוייך לו, ולבעלותו זו יהיה אישור מטעם המדינה ולא ב"בחסדי" הקיבוץ. בנוסף - ביתו יהיה סחיר ונתון להורשה. אל דאגה, יהיו הרבה קופצים לקנייה, באשר החיים הקהילתיים של יחד, ימשיכו להיות מבוקשים. במיוחד יתעצם הביקוש כאשר תהייה לאדם החירות למכור את נכסיו - אם יחליט בעתיד לשנות את חייו.

אבל עד אז יש לנו עוד הרבה עבודה, בעיקר על עצי- מנו. ברגע שנכיר באפשרות זו ונאפשר אותה ברוחב לב- הבנים, והחפצים בחיים כאלה, כבר יזרמו בה- מוניהם, מעצמם.

האם יש ליזום כיוון בקיבוץ המתחדש?

מצב חרום!!!

חני מודיעה שאין זמן, יש לשלוח מיד את הכתבה ל"ביתנו" אחרת לא ייצא עלון החודש.

אך על מה אני אכתוב הפעם?

מרוכ להיטות ולחץ, התיישבתי חסרת אונים על הספה, הייתה שם ערמה ענקית של עיתונים, התחלתי לארגן אותם עד שנתקלתי בעיתון חדשות הקיבוץ, ותוך כדי קיפול הדפים, ראיתי כותרת שמשכה את תשומת לבי: "לחדש את המתחדש".

זה בדיוק התאים לי אחרי החג המקסים שהיה ביום העצמאות, אחרי שהתלהבנו מלחגוג עם כל כך הרבה משפחות צעירות, אנשים שבחרו לחיות איתנו.

פגשנו אותם ב"גיבוש הסכמות" רואים אותם במדרכות ובעיקר שומעים אותם מתעניינים מביעים דעה, מתארגנים ומוכיחים כל פעם מחדש שאיכפת להם ממה שקורה כאן. עד כאן החלק הקל והנעים עכשיו צריך להתחיל לחשוב ולהתעמק בשביל ההמשך. זהו רגע שיש לנצל עד תום. עכשיו צריך לקבוע מהם העקרונות שאנו רוצים לשמור להמשך הקיום במקום הזה.

ודווקא בנושא זה עסקה הכתבה, אז ליקטתי כמה פסקאות:

"אטען כאן שלמודל "הקיבוץ המתחדש" היה תפקיד היסטורי חשוב וחיוכי, האם הוא יוכל לבנות דגם חדש בר קיימא למרות החולשות והסתירות הפנימיות שב־תוכו? כגון גידול הפערים ברמת החיים וכניסת קבוצות אוכלוסייה גדולות שאין להן מחויבות לזהותו? ירידה בנכונות לשלם מסים עבור קיום היחד? אי-רצון של הצעירים לשלם עוד שנים רבות כדי לסגור פערי פנסיה ותמיכה עבור אוכלוסיות מתבגרות שלא רכשו כישורי חיים לעולם מופרט? - כל אלה עלולים לרסק אותו בע־תיד הנראה לעין, אם לא תהיינה חשיבה ופעולה יזומה לגיבוש מודל עדכני משלים וליישומו".

"האם התנועה הקיבוצית הגיעה כיום אל המנוחה ואל הנחלה? ... מתרחשים בעולם שינויים 'טקטוניים' ברמה העולמית והכל נע במהירויות הולכות וגדלות - אנשים, מדינות, רעיונות, תפיסות וכוחות. האם יפסחו תהליכים אלה על התנועה הקיבוצית? כאן ניתן להציג שתי דעות: לפי הראשונה - כנראה שלא, ולכן אין סיבה להתערב אלא לתת לתהליכים לעשות את שלהם, כי ממילא אין

כמה מילים על חזירות קפיטליסטית

יוסי יזרעאלי, פייסבוק, 25.4.14

לראשונה אני כותב בכלי התקשורת החברתית הזה שלא בענייני תיאטרון. לפני יומיים צפיתי בראיון בו אילנה דיין ראינה את רקפת עמינח-רוסק, מנכ"לית בנק לאומי, ומאז אין לי מנוח. לראשונה בחיי הבוגרים (והם בוגרים...) הבנתי בעליל ובמוחש מהו קפיטליזם חזירי, או ליתר דיוק ראיתי כמו עיני ושמעתי כמו אוזני חזירה קפיטליסטית.

לראשונה הצטמררתי פיזית למראה ולמשמע התופעה האנושית הזו, לא רק כלכלית-מופשטת, כי אם איך נראה ונשמע חזיר קפיטליסטי שמאפייניו הם הב-הב זחוח וחסר כל מעצורים ובעיקר, ולזה ייחדתי צמרמורת נפרדת, אטימות. והאטימות הזו ("אז מה אם יש לי חבר עשיר, עידן עופר, שטסתי לחתונתו הרביעית במטוס הפרטי באי יווני... ו"מי אני שאחנך" חזירים קפיטליסטים, או בכפרפראזה תנ"כית "עגלוני זהב") מפחידה מאוד.

מעל ראשינו התפתחה שכבת עושר של ספקולנטים למיניהם שהמנכ"לית הנ"ל ו"המועדון" שפיתחו להצדקת קיומה מערכת קוגניטיבית מעוותת. כשנשאלה אם שכר של 6 מיליון (מספר טעון...) לשנת עבודה הוא שכר מוגזם, הגברת התקשתה להבין את טיב הטענה... וכל זה יילך ויחמיר, כי זרועותיהם של חברי "המועדון" שלוחות אל כל אתר של כסף ציבורי (שלכם ושלי) והם נטולי כל ערכיות מוסרית או חברתית פרט להב-הב, והרבה.

זה הקריטריון הראשון והאחרון ושתישרף ירושלים. אבל לפני שתישרף ירושלים, תפרוץ מהפכה, לא תנועת מחאה, מהפכה. ואני, למען ילדי ונכדי, אצמד עם נושאי הדגל.

אני כותב דברים אלה בדם ליבי, על חלום שמדמוסס מול עינינו, על גבינו, ואנחנו צופים באסון המתרגש עלינו בחוסר ישע. ציחקוקיה הזחוחים של רקפת רוסק-עמינח הם על חשבוננו. כולי תקווה שמי שיצחק אחרון נהיה אתם ואני, כולנו.

לאיש אפשרות לשלוט בהם. כמו כן, גם לא ניתן לנבא את העתיד, ולכן ייתכן שתהליכים אלה יתפתחו דווקא לטובה".

"לפי הגישה השנייה יש אפשרות לכוון, ובמידת מה גם לשלוט, אך לשם כך צריך לדעת לאן רוצים ללכת. ... האם לתנועה הקיבוצית יש כיום כיוון?"

הכותב שואל לבסוף:

"...האם הקיבוץ עדיין נותן תשובה טובה מזו של חברות אחרות לצרכים היסודיים של קיום אנושי הוגן והומאני?"

"...האם הוא מקיים מסורת יהודית רבת שנים של קהילה וערכות הדדיות?"

"...האם הוא נותן פתרון לפערי רמת החיים ההולכים ומקצינים בעולם כולו?"

"...האם יש בכלל בקיבוץ, גם כפי שהוא כיום, משהו בעל ערך ייחודי שנכון לקיומו?"

***

עד כאן הציטוט. לנו לא נותר אלא לשנס מתניים, להפגש עוד ועוד, לשמוע עוד ועוד עד שנצליח לבנות את המודל שמתאים לנו במצב הנוכחי וגם... לקחת בחשבון שמדי פעם נזדקק לשינויים הכרחיים, כי כאלה אנחנו בני האדם, צריכים קבוע וגם משתנה.

ליערה לאור

(בתם של מרגלית ודובי)

על שעברה בהצלחה רבה

את מבחני

מועצת רואי החשבון

ברכת

כה לחי

ודרך צלחה בהמשך

תשבץ

חני הראל

מאוזן:

	6	5		4		3	2		1
9		8					7		
				12				11	10
		14							13
	1 8		17		16			15	
		21				20			19
25					24		23		22
					26				
	30			29		28		27	
34	33				32				31
			36						35
	39				38				37
		42				41	40		
			46	45				44	43
51			50		49		48		47
		54		53			52		
	57			56					55

1. מנהל הקהילה היוצא, 4. גן ילדים בהעוגן, 7. מין משחק, 8. חבר ש"ס, 10. מין גן חיות, 12. סוף סוף מצאו למפעל, 13. מטבע אנג' לי, 14. מסלול הליכה לתרמילאים, 15. חומר נרקוטי ממכר, 16. מס ערך מוסף, 18. תן, 19. כפול, 20. מסעדה מקומית חמודה, 22. המון אנשים, ציבור, 24. לבוש נשי, 26. סרבן, 27. איזור מדברי בארץ, 29. מסמרים שרא-שם כפוף המשמשים לתליה, 31. הסדר פעולת מכונה ע"י מנגנון מיוחד, רגולציה, 33. חזר, 35. נשיא המדינה, 36. הוא אינו מעשן, אינו שותה ואינו... 37. ישוב בדואי, 38. מלים ומנגינה, 39. לא קשה, 40. אביו של דוד המלך, 42. מילת קריאה, 43. קסם, 45. גורם להתעוררות רגשות, 47. פעוטון בה-עוגן, 50. לימוד מתוך סיפורי חז"ל לפרושי התנ"ך, 52. הועבר לידי אחר, 54. ערוץ תק-שורת, 55. כסף מזומן, 56. כינוי, 57. ישן.

מאונך:

2. קיבוץ בנגב, 3. ענף בקיבוץ, 4. חגגנו לא מזמן, 5. לביד, לוח עץ עשוי שכבות דקות מודבקות, 6. נפילה, (של עלים מהעץ למשל), 9. (ש.פ.)המאייר של ביתנו, 10. מפתן, 11. יש החומדים את הקרן שלה כדי להפעיל את הבריכה... 16. רצפט, 17. עיר באיטליה, 19. מכשיר תקשורת להע-ברת מסמכים, 21. אותיות המשמשות גם כתנועות וגם כעיצורים... אמות הקריאה, 23. מרכז כזה, לו היה לנו, היה מאפשר לנו למשל לפתוח את הבריכה השנה... 25. מאכל לבהמות, 27. אגס זכוכית, המפיץ אור, 28. מפלגה חרדית מזרחית, 30. קיבוץ שכן שהדשא שלהם ירוק יותר... 32. הכינוי לממשלה הצרפתית ששיתפה פעולה עם הנאצים, 34. (כתיב חסר) לא תיפתח השנה, 35. זכר הפרה, 36. מזמר, 41. מייחלים לו, והוא לא מגיע, 42. סיפור דמיוני, 43. הלי-קופטר, 44. חלק אחורי בגוף, 46. גבוה, 48. סוג של מטבע, 49. פלא, 51. בז, שנא.

